

Generelle bemærkninger

Budget 2027-2030

Indholdsfortegnelse

INDTÆGTER.....	3
DRIFTSUDGIFTERNE.....	13
ANLÆG	15
FINANSIELLE KONTI	16
BEREGNING AF LIKVIDITET.....	16
ØKONOMISKE MÅLSÆTNINGER	17

Generelle bemærkninger

Budgetloven

Folketinget har i 2012 vedtaget en budgetlov med det formål at sikre balance eller overskud på de samlede offentlige finanser og en hensigtsmæssig udgiftsstyring i stat, kommuner og regioner. Et af de anvendte midler er at fastsætte udgiftslofter for henholdsvis stat, kommuner og regioner.

Herudover indeholder loven også bestemmelser om krav til overskud på den løbende drift. En ændring af styrelsesloven giver samtidig kommunerne mulighed for at budgettere med generelle reserver.

Overskud på den løbende drift

Der er fastsat bestemmelser om, at der i årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag skal være overskud på den ordinære drift. Formålet med kravet om overskud på driften er at understøtte princippet om en sund økonomisk styring i den enkelte kommune, hvor det sikres, at en kommune ikke finansierer løbende driftsudgifter ved forbrug af likviditet.

Budgettet udviser overskud på ordinær drift på 94,0 mio. kr. i budgetåret 2027, og på 66,0 mio. kr. i 2028, 69,7 mio. kr. i 2029 samt 67,2 mio. kr. i 2030. Dermed opfylder 1. behandlingsbudgettet Bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. krav om overskud.

Generelle reserver

Det vedtagne budget skal være et udtryk for det bedst mulige skøn over det kommende års udgifter og indtægter. Der må ikke på budgettet forekomme poster, som savner en nærmere forklaring eller begrundelse, hvad enten årsagen er tidsmæssige problemer, manglende kapacitet ved budgetlægningen, manglende enighed i kommunalbestyrelsen eller lignende. Dog er der i henhold til § 3, stk. 5, i bekendtgørelse om kommunernes budget og regnskabsvæsen, revision m.v., adgang til at budgettere med generelle reserver, der maksimalt kan udgøre 1 % af kommunens budgetterede nettodriftsudgifter til service, jf. § 10 i lov om en budgetlov.

Indførelsen af en adgang til at budgettere med generelle reserver kan medvirke til at understøtte, at kommunerne bedre kan overholde de vedtagne budgetter og dermed undgå sanktioner jf. sanktionslovgivningen. Der er i budget 2027 afsat samlede reserver på 9,4 mio. kr.

Indtægter

Skatteindtægter

I budgettet indgår følgende skatteprocenter:

- Kommuneskat 26,0 procent.
- Grundskyld 16,80 promille.
- Dækningsafgift af statslige grundværdier 15,00 promille.
- Dækningsafgift af andre offentlige grundværdier 15,00 promille.

Budget for 2027 bygger på et statsgaranteret udskrivningsgrundlag med effekten på tilskuds- og udligningsbeløb.

Skønnene for budgetoverslagsårene bygger også på et statsgaranteret udskrivningsgrundlag baseret på KL's vækstsøn. I forhold til KL's skøn for overslagsårene i budget 2026 er forventningerne til udvikling i udskrivningsgrundlaget opjusteret. Der er tale om en samlet opjustering for perioden 2025-2027 på i alt 0,2 pct.

Der er endvidere taget højde for virkningen af det faldende befolkningstal, der giver sig udslag i vurderingen i udviklingen af udskrivningsgrundlaget for overslagsårene.

Forvaltningen har som udgangspunkt for skønnene for statsgarantien i budgetoverslagsårene 2028-2030 anvendt KL's forventede vækst i udskrivningsgrundlaget pr. skattepligtig. Der er endvidere anvendt egen befolkningsprognose som grundlag for befolkningsudviklingen og dermed antallet af skattepligtige i kommunen i overslagsårene. Norddjurs Kommunes egen befolkningsprognose indregner, at alle fordrevne ukrainere fortsat bliver i kommunen også efter særlovens udløb i marts 2027. Det samlede befolkningstal der indgår i alle indtægtsberegninger, indeholder derfor ca. 225 fordrevne ukrainere.

De kommunale skatter er herefter beregnet til følgende beløb:

Skatter (i mio. kr.)	2027	2028	2029	2030
Skatter	-1.995,9	-2.053,7	-2.101,9	-2.167,9
Selskabsskat	-28,8	-30,8	-31,6	-33,1
Grundskyld	-150,2	-153,2	-135,0	-129,5
Anden skat	-3,6	-0,5	-0,5	-0,5
Dækningsafgift	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Efterregulering skat for år 2024 og 2025	14,3	69,3		
Anden skat i alt	-170,3	-117,2	-169,1	-165,1
Skatter i alt	-2.166,2	-2.170,9	-2.271,0	-2.333,0

I forbindelse med udligningsreformen blev der afsat en pulje til skattenedsættelse, hvis formål primært var rettet mod kommuner med en skatteprocent over 26,3 pct. Norddjurs Kommune fik andel i denne pulje og nedsatte skatten til 26,3 pct. i 2021. I den forbindelse modtager Norddjurs Kommune et permanent tilskud som kompensation for nedsættelsen på 22,5 mio. kr. årligt.

I budgetaftalen for 2023 blev skatten nedsat med 0,1 pct. Dette betyder, at skatteprocenten er på 26,0 pct.

Norddjurs Kommune modtager til skattejusteringer fra 2023, kompensation efter puljen til skattenedsættelse fra udligningsreformen, her dækker staten 75 pct. af provenutabet i 2027. Norddjurs Kommune modtager tilskud som kompensation for nedsættelsen på 4,6 mio. kr. i 2027. Kompensationsbetaling udløber efter 2027.

Grundskyld af de skattepligtige grundværdier

Folketinget vedtog den 30. maj 2023 lov om ejendomsskatter, og følgeloven om dækningsafgift og statens afregning af grundskyld til kommunerne.

Overordnet betyder den nye lov om ejendomsskatter for enkelte boligejer at betalingen af grundskyld overgår til forskudsopgørelsen i stedet for en opkrævning fra kommunen. Derudover og mest betydningsfuldt er indførelsen af et nyt vurderingssystem til fastsættelse af grundværdierne.

I en overgangsfase fra 2024 - 2028 er grundskyldspromillen fastsat gennem denne lov, hvilket for Norddjurs Kommune betyder at grundskyldspromillen ikke kan fastsættes højere end 16,8 promille.

Skatteministeriet har udsendt foreløbig skøn over den enkelte kommunes provenu af grundskylden. Der er fortsat stor usikkerhed forbundet med disse skøn og Skatteministeriet har opdateret skønnet i forbindelse med udmeldelsen af statsgarantien for 2027. Det foreløbige vurderingsskøn vil give et samlet provenu på 150,2 mio. kr. i 2027, hvilket er ca. 2,3 mio. kr. højere end det tidligere skøn over provenuet. Dette skyldes

primært at Norddjurs Kommune er blevet omfattet af kompensationsordningen vedr. for lavt fastsat grundskyldspromille. Tallene er foreløbige, men vil blive afregnet med kommunerne, hvilket betyder at de endeligt vil blive reguleret i 2030. Der hersker stor usikkerhed om størrelsen af grundskylden, da Skatteministeriet fortsat arbejder på at tilvejebringe valide ejendomsvurderinger. Skatteministeriet har udsendt nye skøn for første perioden med det nye vurderingssystem. Det drejer sig om vurderingsåret 2024 hvor Norddjurs Kommune har modtaget i alt 159,0 mio. kr. Det seneste skøn fra Skatteministeriet vurderer at provenuet vil udgøre 143,3 mio. kr. eller 15,7 mio. kr. mindre. I overgangsperioden frem til og med 2028 vil negative beløb ikke blive opkrævet hos kommunerne.

Indefrysning af grundskyld - pensionist og midlertidig låneordning

Som et led i den nye lov om ejendomsskatter, overtager staten administrationen af indefrysningsslåne fra kommunerne fra 2024. En del af denne overdragelse er at staten overtager de eksisterende lån som indfries hos kommunerne til kurs 100. Afregningsaftalen er endnu ikke underskrevet, og derfor er den forventede indfrielse sum fremrykker til budgetåret 2028. Der er indregnet indfrielse i forbindelse med ejerskifte og dødsfald i 2027.

Selskabsskat

Skattepligtig selskabsindkomst bliver beskattet med 22,0 pct. Kommunen modtager 14,24 pct. af selskabsskatten. Dette er en nedsættelse med 1,0 pct. point i forhold til før udligningsreformen. Der afregnes forskudt, hvilket betyder, at det er selskabsskatten for år 2024, der afregnes i 2027. Beløbet indeholder endvidere reguleringer fra tidligere år. Samlet lyder beløbet for 2027 på 28,8 mio. kr.

Tilskud og udligning

Reformen fra 2020 af udligningssystemet betød, at det generelle udligningssystem blev ændret fra et statsfinansieret system til et rent mellemkommunalt system. Statstilskuddet udbetales herefter alene gennem bloktilskuddet. Udligningssystemet indeholder endvidere tre særskilte udligningsordninger, som er udligning af selskabsskat, udligning af kommunernes merudgifter vedr. indvandrere, flygtninge og efterkommere, endvidere indførte den seneste udligningsreform en udligning af dækningsafgiften.

I budgettet indgår følgende tilskuds- og udligningsbeløb:

Generelle tilskud (1.000 kr.)	2027	2028	2029	2030
Udligning af beskatningsgrundlag	-192,1	-228,7	-259,9	-277,2
Udligning af udgiftsbehov	-176,1	-171,6	-181,1	-189,0
Udligning af selskabsskat/dækningsafgift	-32,4	-34,5	-34,9	-36,9
Bloktilskud modregnet L&C programmet	-318,0	-282,9	-272,1	-264,3
Udligning og tilskud vedr. udlændinge	7,7	7,8	7,9	7,9
Ældreområdet	-28,4	-29,1	-29,9	-30,7
Tilskud til bedre dagtilbud	-3,4	-3,5	-3,6	-3,7
Ø-kommuner	-9,4	-9,7	-9,9	-10,2
Tilskud til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår	-15,1	-15,5	-15,9	-16,4
Tilskud til styrkelse af likviditeten	-32,8	-32,8	-32,8	-32,8
Kommunalt udviklingsbidrag	4,8	4,9	5,0	5,1
Individuelt tilskud til skattenedsættelse	-27,2	-22,5	-22,5	-22,5
Kompensation dækningsafgift	-4,2	-4,2		
Refusion af moms	0,5	0,5	0,5	0,5
Grøn trepart	-0,6	-0,6	-0,4	-0,5

Generelle tilskud (1.000 kr.)	2027	2028	2029	2030
Udligning og bloktilskud jf. budgetbalance	-826,8	-822,6	-849,8	-870,8
Betinget bloktilskud (en del af bloktilskuddet)	-24,0	-24,1	-23,9	-23,7
Nettoeffekten af selvbudgettering 2024 og 2025 udligning	-21,6	-63,3		
Tilskud til udsatte ø- og yderkommuner	-57,4	-58,9	-60,5	-62,1
Lov- og cirkulæreprogrammet	7,0	-4,7	-3,9	-3,7
Beregnet nedgang i befolkningstal	-51,0	-42,1	-40,5	-38,1
Ekstra finansieringstilskud	-19,1	-10,4		
KMF-efterregulering	-0,8			
VE-tilskud i 2027	-7,5			
Særlig vanskeligt stillede kommuner §16	-25,1			
Overgangstilskud vedr. sundhedsreform	-6,3	-6,3		
Tilskud i alt	-1.032,7	-1.032,2	-978,5	-998,4

Efterregulering af tilskud fra 2024.

Norrdjurs Kommune valgte i 2024 at selvbudgettere. Dette betyder at der i 2027 skal foretages en endelige regulering af de afregnede beløb fra 2024. Skønnet for indkomstskatten viste sig at være 14,346 mio. kr. lavere end forudsat i 2024. Dette hænger bl.a. sammen med at indbyggertallet er 63 personer lavere end antaget ved budgetlægningsen.

Da skatteindtægten blev lavere end antaget ved budgetlægningsen, skal tilskud- og udligningsbeløbene tilsvarende genberegnes. Dette betyder at Norrdjurs Kommune vil modtage netto yderligere 21,6 mio. kr.

Udligning af beskatningsgrundlag.

Kommuner med et beskatningsgrundlag under landsgennemsnittet modtager et tilskud på 75 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og landsgennemsnittet. Omvendt betaler kommuner med et beskatningsgrundlag over landsgennemsnittet et bidrag på 75 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og landsgennemsnittet.

Der er herudover etableret en tillægsordning i udligningen af beskatningsgrundlaget. Tillæg ydes til kommuner med et relativt lavt beskatningsgrundlag, svarende til et beskatningsgrundlag under 90 pct. af landsgennemsnittet. Kommuner med et relativt lavt beskatningsgrundlag modtager et tillæg på 20 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og 90 pct. af landsgennemsnittet. Finansiering af tillægget sker ved, at kommuner med et relativt højt beskatningsgrundlag betaler et bidrag på 18 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og 125 pct. af landsgennemsnittet. Hvis tilskud og bidrag i tillægsordningen ikke modsvarer hinanden, fordeles en eventuel afvigelse på alle 98 kommuner efter indbyggertal.

For kommuner med et lavt beskatningsgrundlag er udligningsniveauet samlet på 95 pct. for den laveste del, og for kommuner med et højt beskatningsgrundlag er udligningsniveauet på samlet 93 pct. for den højeste del.

Udligning af udgiftsbehov.

Kommuner med et beregnet udgiftsbehov over landsgennemsnittet modtager et tilskud på 93 pct. af forskellen mellem kommunens udgiftsbehov og landsgennemsnittet. For kommuner med et beregnet udgiftsbehov over landsgennemsnittet er der herudover etableret et tillæg, som udgør 2 pct. af forskellen mellem

kommunens udgiftsbehov og landsgennemsnittet. Tillægget finansieres af et bidrag fra alle landets kommuner fordelt efter indbyggertal. Den samlede udligningsprocent for de kommuner, som modtager tilskud er således samlet på 95 pct.

Bloktilskud

Bloktilskuddet er et generelt tilskud til kommunerne. Af bloktilskuddet finansieres tilskud til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår, samt kommunernes bidrag til tilskud til udsatte ø- og yderkommuner. Den resterende del af bloktilskuddet fordeles til kommunerne i forhold til deres indbyggertal.

Betinget bloktilskud

I 2027 er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af, at kommunerne i forbindelse med budgetlægningen overholder den aftalte ramme for serviceudgifterne. Norddjurs Kommunes andel af de 3 mia. kr. udgør 18,0 mio. kr. Der er endvidere vedtaget et betinget bloktilskud på anlægssiden på 1 mia. kr. som er betinget af, at kommunernes budgetterede anlægsramme under et ikke overskrider den aftalte ramme på 22,3 mia. kr. Norddjurs Kommunes andel af bloktilskuddet udgør 6,0 mio. kr.

Med hensyn til fordelingen af en eventuel tilskudsnedsettelse indebærer ordningen, at Økonomi- og Indenrigsministeren kan træffe beslutning om fordelingen af den del af tilskudsnedsettelsen, der vedrører serviceudgifterne. Formålet er, at hvis det betingede bloktilskud ikke fuldt ud kan udbetales, indføres der mulighed for at gøre udbetalingen af det betingede bloktilskud mere individuel, dvs. afhængig af den enkelte kommunes budgetadfærd.

Ordningen indebærer, at der i det enkelte år kan foretages en konkret vurdering af baggrunden for, at kommunernes budgetter for serviceudgifterne i det pågældende år samlet overskrider de forudsatte rammer. På grundlag af denne vurdering træffer Økonomi- og Indenrigsministeren beslutning om, hvorvidt den delvise udbetaling af det betingede bloktilskud skal modregnes efter følgende kriterier.

1. foretages kollektivt til alle kommuner,
2. efter individuelle kriterier
3. som en kombination.

Der gælder endvidere en ordning, som indebærer, at hvis de kommunale serviceudgifter for kommunerne under ét overskrider budgettet, nedsættes bloktilskuddet i det følgende år tilsvarende. Nedsættelsen vil ske som en kombination af individuelle og kollektive nedsættelser.

40 pct. af nedsættelsen vil blive afregnet kollektivt for kommunerne under ét som en generel nedsættelse af bloktilskuddet, mens 60 pct. vil blive afregnet individuelt for de kommuner, som har overskredet deres budgetter. Den individuelle modregning opgøres i forhold til størrelsen af den enkelte kommunes budgetoverskridelse.

Kriteriet beregnet nedgang i befolkningstallet

Kriteriet blev i forbindelse med udligningsreformen justeret således at der blev indført et 3 års gennemsnit og et loft over enhedsprisen. Dette havde til formål at gøre kriteriet mindre følsom for udsving i udligningsbeløbene for kommunen.

Der er i budgettet indregnet 51,0 mio. kr. i 2027 svarende til et fald på 658 personer. I overslagsårene er antagelsen at Norddjurs Kommunes andel af det samlede fald i befolkningen vil falde, da årene med stor

tilbagegang i befolkning er på vej ud af beregningen. Enhedsprisen forventes endvidere at falde, da det forventes at flere personer på landsplan vil være omfattet af kriteriet.

Sundhedsreformen

Fra 2027 overgår myndigheds- og finansieringsansvaret for bl.a. håndteringen af midlertidige pladser, akutsygeplejen og specialiseret rehabilitering til regionen. Samtidig med opgaveflyttet bliver den kommunale medfinansiering KMF afskaffet. Dette betyder at der bliver fjernet et betydeligt beløb fra bloktilskuddet til kommunerne. Samlet drejer det sig på landsplan omkring 30,2 mia. kr. i 2025 pl niveau.

Dette har en væsentlig påvirkning på Norddjurs Kommunes bloktilskud og udligning. Bortfaldet af udgiften til KMF betyder at bloktilskuddet nedsættes med 159,8 mio. kr. Opgaveflyttet betyder at bloktilskuddet nedsættes med 25,8 mio. kr. Dette giver en samlet reduktion i bloktilskuddet på i alt 185,7 mio. kr. Opgaveflytningen har samtidig en effekt på udligningsordningen, da bl.a. de demografiske enhedsbeløb i udligningsordningen bliver nedsat, hvilket betyder at udligningen tilsvarende bliver nedjusteret. Dette beløb kan opgøres til i alt 30,9 mio. kr.

Samlet betyder sundhedsreformen at Norddjurs Kommunes tilskud- og udligningsbeløb nedsættes med i alt 216,6 mio. kr., alle tal i 2025 pl. niveau.

Der er gennemført tilpasninger på driften, men det efterlader et ikke finansieret beløb i størrelsesorden 15 mio. kr.

Oversigt over tilskuds- og udligningsordninger

Ordning	Beskrivelse
Udligning af beskatningsgrundlag	Udlignes med 75 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og landsgennemsnittet. Herudover gives et tillæg på 20 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og 90 pct. af landsgennemsnittet.
Udligning af udgiftsbehov	Udlignes med 95 pct. af forskellen mellem kommunens udgiftsbehov og landsgennemsnittet.
Bloktilskud	En del af bloktilskuddet går til tilskud til kommuner med økonomiske vanskeligheder samt kommunernes bidrag til tilskud til udsatte ø- og yderkommuner. Den resterende del fordeles som hovedregel efter indbyggertal.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriets tilskudsbog

Ved siden af udligningsordningen og bloktilskuddet, er der en række særlige tilskuds- og udligningsordninger af mindre omfang.

Udligning og tilskud vedr. udlændinge

Kommunerne finansierer denne ordning under ét, således at bidraget fordeles i forhold til kommunens folketal. Kommuner med få indvandrere, flygtninge og efterkommere vil således samlet yde et bidrag til ordningen, mens kommuner med mange indvandrere, flygtninge og efterkommere samlet vil modtage et tilskud. I udligningsordningen ydes der et generelt tilskud til dækning af merudgifter vedrørende indvandrere, flygtninge og efterkommere. Norddjurs Kommune er nettobidragyder til ordningen med 7,6 mio. kr.

Kommunalt udviklingsbidrag

Det kommunale udviklingsbidrag til regionerne fastsættes på baggrund af kommunens skønnede indbyggertal per 1. januar 2027. Bidraget udgør 131 kr. per indbygger. Norddjurs Kommune bliver modregnet 4,8 mio. kr.

Andre tilskudsordninger

Tilskud til udsatte Ø- og yderkommuner.

Tilskuddet gives efter faste og objektive kriterier, som er målrettet de mest udsatte yderkommuner. Fordelingen mellem kommunerne i ordningen opdateres med udviklingen i befolkningsandelen. Det er en forudsætning for tilskud, at kommunens beskatningsgrundlag er mindre end 190.000 kr. pr. indbygger. Herudover skal kommunen opfylde mindst 4 af følgende kriterier:

- Andel af 70+ årige
- Landdistriktsgraden målt som antal indbyggere, der bor i landdistrikter eller by med op til 1.000 indbyggere i forhold til alle indbyggere i kommunen
- Antal arbejdspladser pr. 100 17-64-årige under 77 pct.
- Ø-kommune og selvstændig kommune med beskatningsgrundlag under 190.000 kr. pr. indbygger.
- Beskatningsgrundlag under 178.000 kr. pr. indbygger
- Andelen af "gamle" førtidspensionister pr. indbygger over 0,7 pct.
- Andelen af førtidspensionister

Tilskuddets størrelse afhænger af, hvor mange kriterier kommunen opfylder. Det samlede tilskud er sat til 1,5 mia. kr., hvoraf 0,5 mia. kr. finansieres af kommunerne selv efter indbyggertal. Tilskuddet beregnes en gang for alle ud fra de opstillede kriterier og opdateres herefter alene med befolkningsudviklingen. Det samlede tilskud udgør i 2027 1.815,8 mio. kr.

Norrdjurs Kommune modtager i 2027 57,4 mio. kr. i tilskud til udsatte Ø- og yderkommuner.

Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud

I forlængelse af finansloven for 2012 er der afsat et tilskud på 500 mio. kr. til bedre normeringer og kvalitet i dagtilbud fra 2013 og frem. Tilskuddet udgør i 2027 687,6 mio. kr. og fordeles ud fra antallet af 0-5-årige børn i kommunerne. Tilskuddet er fordelt efter den enkelte kommunes andel af det skønnede antal 0-5-årige børn pr. 1. januar 2027. Norrdjurs Kommune modtager 3,4 mio. kr. i 2027.

Tilskud til ældreområdet

Tilskud til generelt løft af ældreplejen

Tilskuddet blev indført med virkning fra og med 2002 i forlængelse af L 399 af 6. juni 2002 om frit valg af ældreboliger mv. pr. 1. juli 2002 og frit valg af leverandør af personlig og praktisk hjælp pr. 1. januar 2003. Tilskudspuljen reguleres årligt med den forventede kommunale pris- og lønudvikling. Tilskudspuljen fordeles til kommunerne efter en demografisk fordelingsnøgle for udgiftsbehovet på ældreområdet. I finanslovsaftalen for 2007 blev puljen forhøjet og udgør i 2027 916,3 mio. kr. Norrdjurs Kommune modtager 7,320 mio. kr. i 2027.

Tilskud til styrket kvalitet i ældreplejen

Tilskuddet til styrket kvalitet i ældreplejen er afsat på finansloven for 2007 med en forhøjelse fra og med 2010 og udgør 1.227,7 mio. kr. for 2027. Tilskuddet fordeles efter en demografisk nøgle på ældreområdet

som i det aldersbetingede udgiftsbehov i udligningssystemet. Norddjurs Kommune modtager i 2027 9,816 mio. kr.

Tilskud til en værdig ældrepleje

Værdighedsmilliarden er ligeledes en del af bloktilskuddets særtilskud. I 2027 udgør puljen samlet 1.285,9 mio. kr. Norddjurs Kommune modtager i alt 10,3 mio. kr. i 2027.

Tilskud til bekæmpelse af ensomhed på ældreområdet

Der blev i 2019 afsat en pulje på finansloven til at understøtte kommunerne i arbejdet med at opspore ensomme ældre og bekæmpe ensomhed, tab af livsmod, sorg og selvmord blandt ældre borgere. Tilskuddet udgør for 2027 i alt 122,6 mio. kr. og bliver fordelt blandt kommunerne, efter den demografiske ældre-nøgle. Norddjurs Kommune modtager i den forbindelse 1,0 mio. kr. i 2027.

Tilskud til kommuner med mindre øer

Efter § 20 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud ydes der til kommuner med mindre øer et årligt tilskud. Tilskuddet ydes som et generelt tilskud, men er begrundet i de særlige udgifter, der er forbundet med at have en eller flere mindre øer som en del af kommunen, herunder særligt færgedriften. Det samlede ø-tilskud til kommuner med mindre øer udgør i 2027 143,8 mio. kr. som fordeles efter følgende kriterier:

- 94,8 mio. kr. fordeles forholdsmæssigt efter de gennemsnitlige kommunale nettodriftsudgifter vedrørende færgedriften til de mindre øer i perioden 2007-2012
- 17,4 mio. kr. fordeles forholdsmæssigt efter befolkningstallet på de mindre øer.
- 5,5 mio. kr. fordeles som grundtilskud, således at øer med mindre end 50 indbyggere modtager 150.000 kr., øer med mellem 50 og 200 indbyggere modtager 250.000 kr. og øer med mere end 200 indbyggere modtager 300.000 kr.
- Af resttilskuddet fordeles 45 pct. forholdsmæssigt efter folketal, 50 pct. forholdsmæssigt efter sejlafstand i km og 5 pct. efter øernes areal.

Samlet modtager Norddjurs Kommune 9,4 mio. kr. i 2027.

Tilskud til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår

Med virkning fra 2017 er der oprettet en særtilskudspulje på 300 mio. kr. For 2027 udgør puljen 385,5 mio. kr. Puljen fordeles af Økonomi- og Indenrigsministeren efter kriterier for lavt beskatningsgrundlag og objektive kriterier for demografiske udfordringer i form af faldende indbyggertal og en stigende andel af ældre borgere, strukturelle udfordringer i form af lav befolkningstæthed og store afstande og beskæftigelsesmæssige udfordringer i form af et svagt arbejdsmarked som følge af forholdsvis få arbejdspladser i kommunen og forholdsvis store afstande til den nærmeste større by.

Norrdjurs Kommune modtager 15,1 mio. kr. fra puljen.

Puljen fordeles af Økonomi- og Indenrigsministeren efter de ovennævnte kriterier. Kommunerne skal således ikke søge om tilskud efter denne pulje.

Tilskud til styrkelse af likviditeten

Som en del af udligningsreformen er finansieringstilskuddet gjort permanent og indgår derfor automatisk i bloktilskuddet. Beløbet er fortsat et tilskud på 3,5 mia. kr. til styrkelse af kommunernes likviditet. Beløbet bliver, i modsætning til de andre særtilskud, ikke pristalsreguleret, og udgør derfor fortsat 3,5 mia. kr. Tilskuddet fordeles på følgende måde:

- 1,5 mia. kr. fordeles som grundtilskud til alle kommuner fordelt efter indbyggertal.
- 1,0 mia. kr. fordeles til kommuner med et strukturelt underskud pr. indbygger over landsgennemsnittet på 14.218 kr.

- 1,0 mia. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner med et beskatningsgrundlag (statsgarantien) under 183.900 kr. pr. indbygger

Norddjurs Kommunes andel af tilskuddet udgør 32,8 mio. kr.

Finansieringstilskud ekstra

I forbindelse med økonomiaftalen for 2027 blev det aftalt at kommunerne modtager et ekstra finansieringstilskud på 1,828 mia. kr. Udgangspunktet for fordelingen er foretaget på baggrund af parametrene fra opgørelsen af tilskud og udligning for 2020. Fordelingen foretaget således:

- 457,0 mio. kr. af det samlede tilskud fordeles til kommunerne efter indbyggertal.
- 685,5 mio. kr. af det samlede tilskud fordeles efter indbyggertal til kommuner med et strukturelt underskud pr. indbygger over landsgennemsnittet på 14.218 kr.
- 685,5 mio. kr. af det samlede tilskud fordeles efter indbyggertal til kommuner med et beskatningsgrundlag (statsgaranti) under 183.900 kr. pr. indbygger.

Norddjurs Kommune andel af tilskuddet udgør i 2027 19,1 mio. kr. Beløbet er aftalt til at udløbe efter 2028. Beløbet aftrappes i 2028 til 10,4 mio. kr. for herefter at helt bortfalde.

Lov- og cirkulæreprogrammet

På baggrund af årets lov- og cirkulæreprogram, beregnes hvor stor andel af statstilskuddet at dette program udgør. Der tages afsæt i den beregnede DUT-nøgle for året. Dette betyder at der fratrækkes 1,0 mia. kr. i bloktilskuddet i 2027.

Norddjurs Kommune bliver trukket 7,0 mio. kr. i 2027

Midtvejsregulering

Der budgetlægges med -0,778 mio. kr. i forbindelse med efterreguleringen af KMF bidraget fra 2026 og udelukkende i budgetåret 2027. Denne efterregulering bliver fastholdt, selv om KMF-ordningen stopper efter 2026.

Refusion af moms

Momsrefusionsordningen skal som udgangspunkt gå i nul, da alle momsudgifter bliver refunderet af staten. Eneste udtagelse er egne huslejeindtægter, hvor kommunen skal refundere 7,5 pct. af denne indtægt til staten. Der er budgetlagt med en udgift til tilbagebetaling til staten som erfaringsmæssigt udgør 0,521 mio.kr.

Særligt vanskeligt stillede kommuner §16 pulje

Den samlede pulje udgør 1,0 mia. kr. i 2027, da den blev ekstraordinært forhøjet i forbindelse med økonomiaftalen for 2027.

I vurderingen af ansøgningerne vil der blive lagt vægt på følgende kriterier:

- Demografiske og socioøkonomiske udfordringer
- Aktuelle økonomiske udfordringer
- Vedvarende økonomiske udfordringer

Norddjurs Kommune har fået andel af pulje på 25,1 mio. kr. af puljen.

Kompensation for nettotab vedr. dækningsafgift

Som en del af boligskatteforliget bliver kommuner der ikke opkræver dækningsafgift af erhvervsejendomme kompenseret i en overgangsperiode fra 2024 - 2028, da satsen for dækningsafgift er fastlåst i

denne periode. Kommuner der ikke opkræver dækningsafgiften, mister bloktilskud, fordi provenuet vil stige med ca. 37 pct. Kompensationsbeløbet for Norddjurs Kommune kan opgøres til 4,2 mio. kr. Beløbet er også optaget i 2028, som er sidste år hvor neutraliseringsordningen er aktiv.

Driftsudgifterne

Pris- og lønfremskrivning af driftsbudgettet

Det fremgår af principperne for udarbejdelse af det tekniske budget for budgetåret 2027 og overslagsårene 2028-2030, at budgetrammerne for driftsvirksomheden beregnes med udgangspunkt i de vedtagne budgetoverslag for 2027-2029 fastsat i det dengang forventede pris- og lønniveau for 2026 som indgik i arbejdet med budget 2026.

Budgettet i overslagsårene fremskrives med den forventede pris- og lønstigning fra 2026 til 2027 som KL's udmelding angiver. Som et led i ØK26 er der optaget en række puljebeløb som ligger udenfor den basisprocent lønbudgettet er fremskrevet med.

Korrektioner på driftsområdet

Kategori	Mio. kr.
Øvrige korrektioner	-190,564
Mængdemæssige ændringer	-25,339
Lov- og cirkulæreprogrammet	10,885
I alt	-205,018

Øvrige korrektioner

Øvrige korrektioner er korrektioner som følge af ny lovgivning, egentlige fejlregninger, eller uundgåelige og ikke-forudsete ændringer i udgifter og indtægter af eksterne årsager.

Der er i forbindelse med det tekniske budget indarbejdet korrektioner på i alt -190,564 mio. kr. fordelt med -0,841 mio. kr. vedr. Økonomiudvalget, på Social- og beskæftigelsesudvalget med 15,875 mio. kr. på Børne- Familie- og Skoleudvalget med 1,629 mio. kr. og -207,227 mio. kr. på Sundheds-, Pleje- og Omsorgsudvalget.

Mængdereguleringer

Mængdereguleringer beregnes på baggrund af Norddjurs Kommunes befolkningsprognose. Der indarbejdes mængdereguleringer i det tekniske budget på børne- og Ungeområdet og på ældreområdet.

De samlede mængdereguleringer udgør i alt -25,339 mio. kr. i 2027.

Lov- og cirkulæreprogrammet

Korrektioner som følge af ny lovgivning omfatter mer- eller mindreudgifter i forbindelse med ny lovgivning, herunder lovpligtige ydelser (lov- og cirkulæreprogrammet).

Det samlede lov- og cirkulæreprogram for kommunerne under ét medfører en reduktion af bloktilskuddet på 1,017 mia. kr. Norddjurs Kommunes andel udgør heraf i alt 6,973 mio. kr. Dette beløb er indarbejdet under indtægterne i budgetbalancen. Der er indarbejdet korrektioner af lov- og cirkulæreprogrammet for 10,885 mio. kr. på driftsbudgettet. Årsagen til at der bliver indarbejdet er mindre beløb på driften skal bl.a. ses i sammenhæng med at effekten af sundhedsreformen er optaget som en teknisk korrektion, samt at en del af årets lov- og cirkulæreprogram er kodet som finansiering, og skal derfor ikke belaste driften.

Omprioriteringsbidrag

Kommunalbestyrelsen besluttede at fastsætte det fremadrettede omprioriteringsbidrag til 0,5 pct., I det tekniske budget, er driften på baggrund af denne beslutning, reduceret i gennemsnit 11 mio. kr. årligt

Serviceramme

Norrdjurs Kommunes serviceramme for 2027 udgør:

Område (mio. kr.)	Beløb, netto
Serviceudgifter i alt	2.260,2
Serviceudgifter 2027 udmeldt og beregnet af KL	2.274,6
Befolkningsjusteret serviceramme	2.268,9
Forskel mellem serviceudgifter og serviceramme 2027	-8,7

I budgetlægningen budgetteres efter den vejledende serviceramme justeret for udviklingen i Norrdjurs Kommunes befolkningstal i såvel opadgående som nedadgående retning. Herved sikres det, at der ikke sker en utilsigtet op- eller nedskrivning af serviceniveauet i Norrdjurs, hvis udviklingen i befolkningstallet afviger fra befolkningsudviklingen på landsplan.

I KL's tekniske beregnede serviceramme, udgør befolkningstallet et uændret niveau. I følge Norrdjurs Kommunes egen befolkningsprognose falder befolkningstallet fra 36.477 primo 2026 til 36.385 primo 2027. det vil sige et fald på 92 personer. Dette tal skal fratrækkes den vejledende serviceramme. Servicerammen vil efter fradrag af 92 personer udgøre 2.268,9 mio. kr. eller 5,7 mio. kr. lavere end KL's tekniske serviceramme.

Anlæg

I budgetskiten for 2027 og overslagsårene er anlægsbudgettet opdelt i:

- Anlægsindtægter
- Anlægsudgifter

Anlæg (mio. kr.)	2027	2028	2029	2030
Anlægsindtægter	-35,950	-16,725	-27,731	-15,150
Anlægsudgifter	125,704	139,398	120,677	86,757
Nettoanlægsramme	89,754	122,673	92,946	71,607

KL har udmeldt en vejledende bruttoanlægsramme for Norddjurs Kommune for 2027 som udgør 111,2 mio. kr.

Jordforsyning

Budgettet for jordforsyningen skal hvile i sig selv, hvilket medfører, at indtægter fra grundsalg skal finansiere byggemodning og arealerhvervelser. Det medfører, at der som udgangspunkt i det enkelte budgetår ikke må afholdes anlægsudgifter, før der er opnået tilsvarende indtægter. Området ses dog over en årrække og har der været overskud i de foregående år, kan der igangsættes anlægsarbejder i starten af året.

Finansielle konti

I det tekniske budget indgår forventede renter og afdrag på eksisterende lån.

Renter

Under renter indgår renteudgifter til kommunens langfristede gæld, kurstab på lånoptagelse, renteindtægter/-udgifter fra kommunens kassebeholdning og kurstab og -gevinster på værdipapirer. Renterne på langfristet lån med variabel rente er budgetteret på baggrund af en budgetmodel fra KommuneKredit.

Renter (mio. kr.)	2027	2028	2029	2030
Kommunale lån	1,276	1,182	1,090	1,004
Ældreboliglån	2,620	2,522	2,418	2,308
Øvrige renter, garantiprovision og afkast	-4,989	-4,889	-4,789	-4,689
Renter af daglig bank	0,103	0,316	0,452	0,578
Renter i alt	-0,990	-0,869	-0,829	-0,799

Finansforskydninger

Der er budgetteret med forskydninger i kommunens udlån. Da lån til betaling af ejendomsskatter overgik til staten i 2024, er der udelukkende budgetlagt med indfrielse af eksisterende lån på 4,0 mio. kr. i 2027. Det er forventningen, at staten indfrier alle tilbageværende lån i 2028, dette gælder både pensionistlån samt den midlertidige indfrysningsskema. Dette beløb kan opgøres til ca. 23,7 mio. kr. Der er stadig usikkerhed om hvornår beløbet bliver afregnet, da aftalen som beskriver overtagelse af indfrielseslånene endnu, ikke er underskrevet.

Afdrag på lån

Afdrag på ordinære lån udgør 4,7 mio. kr. i 2027.

Afdrag på ældreboliglån udgør 21,3 mio. kr. i 2027

Indbetalingen til Lønmodtagernes feriemidler skal fra 2021 optages under afdrag på gæld. Kommunalbestyrelsen har besluttet i forbindelse med tidligere budgetaftaler at der skulle afdrages ekstraordinært samlet 38 mio. kr. i 2022 og 2023, dermed kunne det fastsatte afdrag på 5,2 mio. kr. nedsættes. Dette betyder at afdragene frem til 2033 bliver nedsat til ca. 1,5 mio. kr. årligt før indeksering.

Lånoptagelse

Der er ikke budgetteret med ordinær lånoptagelse i 2027 eller i overslagsårene.

Beregning af likviditet

Budgetbalancen indeholder oplysninger om den forventede gennemsnitlige likvide kassebeholdning. Udgangspunktet er den faktiske opgjorte gennemsnitslikviditet de seneste 365 dage, som skal indrapporteres til Økonomi- og Indenrigsministeriet. Det seneste indregnede tal som er indeholdt i likviditetsprognosen er opgjort per 30. juni 2026.

Der er i opgørelsen indregnet en række forudsætninger for perioden 2026-2030:

- Likviditeten beregnes som et gennemsnit af de seneste 365 dages bogførte kassebeholdning. Prognosen bygger på en model, der forsøger at forudsige likviditeten i hver enkelt måned.

- Prognosen tager udgangspunkt i seneste måneds gennemsnit og der lægges derefter antagelser om det fremtidige forbrug ind i modellen.
- Det antages, at driftsudgifterne betales i 12 lige store rater i løbet af året. Det forventede forbrug i modellen ændres i takt med budgetopfølgningen.
- Der korrigeres for kendte betalingsmønstre, eksempelvis grundskyld og betaling af stats- og efterskoler, samt efterregulering af skatter og udligningsbeløb fra 2024 og 2025
- Det antages i udgangspunktet at anlægsudgifterne fordeles med 1/3 i første halvår og 2/3 i andet halvår. Denne antagelse korrigeres i løbet af året i takt med det faktiske forbrug og budgetopfølgningerne.
- Der er indarbejdet en deponering af 48 mio. kr. i 2028 i forbindelse med garantistillelse til Kattegat-centret.

Økonomiske målsætninger

Kommunalbestyrelsen har den 16. juni 2026 godkendt de nye økonomiske målsætninger for Norddjurs Kommune som skal være styrende for hvorledes budgettet skal tilrettelægges.

De økonomiske målsætninger er følgende:

- **Balance i budgettet:** Der skal på sigt være strukturel balance i det enkelte år. Det vil sige, at indtægterne skal dække driftsudgifter, anlæg, afdrag på lån.

I denne valgperiode er der mulighed for investeringer fra kassen til strategisk udvikling og tilpasning af kommunens drift, så der skabes strukturel balance frem mod næste valgperiode.

Strukturel balance bevirker, at kassebeholdningen forbliver konstant på længere sigt

- **Servicerammen** overholdes såvel i budget som i regnskab. Den tilpasses løbende efter befolkningsudviklingen i såvel opadgående som nedadgående retning.

Opfyldelse af målsætningen må for regnskabet forventes at ligge indenfor en margen på +/- 1 % som følge af periodisering og udsving i ustyrbare udgifter i slutningen af året.

På langt sigt skal serviceudgifterne pr. indbygger tilnærmes niveauet for sammenlignelige kommuner.

- **Anlæg og anlægsramme:** Anlægsudgifterne skal som minimum udgøre 110. mio. kr. svarende til 3.000 kr. pr. indbygger og stige over en årrække til landsgennemsnittet på ca. 3.500 kr. pr. indbygger.

Anlægsniveauet skal sikre, at der afsættes tilstrækkelige budget til vedligeholdelse af veje og bygninger samt plads til udvikling af kommunen og foretage strategiske investeringer.

- **Kassebeholdning:** Den gennemsnitlige kassebeholdning skal udgøre minimum 250 mio. kr. svarende til 6.800 kr. pr. indbygger, hvilket svarer til en gennemsnitlig månedsomsætning.

En minimumsstørrelse på kassebeholdningen sikre stabil drift og giver mulighed for strategiske investeringer som kan bidrage til udvikling af Norddjurs kommunen samt dæmme op for eventuelle negative konsekvenser ved den kommende udligningsreform.

Derudover kan kassebeholdningen i ekstraordinære tilfælde anvendes til at imødegå udefrakommende større uventede hændelser.

- **Gæld:** Der optages som udgangspunkt ikke ny gæld og der skal samtidig være real afvikling af kommunens restgæld ekskl. ældreboliger.

Det kan dog være nødvendigt at optage lån til kritisk infrastruktur.

- **Overførselsadgang:** For at give den enkelte aftaleholder tilskyndelse til at sikre en langsigtet økonomisk balance overføres mindreforbrug op til 5 % af aftaleholderens budgetramme pr. udvalg.

Opsparinger på mere end 5% lægges i kassen, mens merforbrug overføres fuldt ud.

Opsparing på mere end 5% kan dog anvendes til at nedbringe merforbrug indenfor det enkelte udvalg. Dette sker ved regnskabsafslutningen.

Ved mere end 2,5 % overskridelse på udvalgsniveau efter eventuel udligning, skal aftaleholderen udarbejde en handleplan med indsatser for at rette op på forbruget.

Eventuelle mindreforbrug i pulje til værn om servicerammen overføres til efterfølgende budgetår.

Direktionen har mandat til i løbet af året at disponere på tværs af udvalgene for den enkelte aftaleholder, så fleksibiliteten øges på tværs af fagudvalgene. Budgetflytninger vil forsat kræve en formel behandling i fagudvalg, Økonomiudvalg og Kommunalbestyrelse, hvilket vil ske i forbindelse med budgetopfølgningerne.

Økonomiudvalget vil varetage det overordnede koncernhensyn, hvis en øget fleksibilitet medfører, at det enkelte fagudvalg har udfordringer med at overholde deres budgetramme.